

KOMMUNTEAMET

MEDLEMSINFO 4/2012

DECEMBER

I väntan på julen!	sid. 1
Oförtrutet arbete mot permitteringar	sid. 2
FOSU:s Olli Luukkainen: Kommunernas och statens anställda går inte med på att betala de ekonomiska problemen	sid. 3
Allmän förhöjning och lokalt avtalad pott 1.2.2013	sid. 3
Aktuellt inom tekniska sektorn	sid. 4

I väntan på julen!

Vi är vana vid att när julen närmar sig kan vi börja varva ner, städa skrivbordet och förbereda oss för att fira jul och vara lediga.

Detta torde nu vara historia, åtminstone på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsdiskussionen är hetsig och den domineras av de dystra ekonomiska utsikterna för landet samt av arbetsgivarsidans besvärjelser. Bland arbetsgivarförbunden har det t.o.m. talats om nollösningar för lönerna.

KT Kommunarbetsgivarnas delegation föreslog i sitt novembermeddelande att man också skulle börja röra löneförhöjningarna enligt ramavtalet. Förslaget från KT:s delegation skulle i praktiken ha betytt att vårens löneförhöjningar på 2,06 % skulle ha slopats. Förslaget motiverades med att det skulle hjälpa upp den svaga ekonomiska situationen i kommunerna.

FOSU och löntagarsidans övriga huvudavtalsorganisationer inom kommunsektorn avvisade direkt KT:s delegations förslag i ett gemensamt meddelande. Organisationerna konstaterade att när förhållandena är osäkra måste kommunarbetsgivarna åtminstone hålla fast vid överenskomna löneförhöjningar och på så vis bidra till att skapa stabilitet i samhället.

Kommunsektorns huvudavtalsorganisationer anser att KT:s delegation ställde sig bakom Finlands Näringslivs ståndpunkt, där man tänker att lösningen på de ekonomiska fluktuationerna finns i arbetstagarnas lönekuvert.

Det är lätt att instämma i FOSU:s och de andra huvudavtalsorganisationernas ståndpunkt. Vår åsikt är att löneförhöjningar stöder ekonomisk stimulans. Tron på privatkonsumtionen måste upprätthållas.

Sparåtgärder och åtstramningar gör medborgarna till försiktiga konsumenter. Konsumtionslågan skruvas ner. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten och inverkar på bl.a. tillverkningen av konsumtionsföremål och arbetsplatserna inom servicebranschen.

Arbetet inom kommunsektorn går ut på att producera och ordna service för vanliga medborgare. Efterfrågan på denna service dämpas inte under en ekonomisk recession. För största delen av den kommunala servicen är effekterna de motsatta, efterfrågan och behovet ökar under en recession. De kommunalanställda ska ha sina löneförhöjningar!

Trots de ekonomiska hotbilderna och arbetsmarknadsdebatten så kommer julen! Och de lediga helgdagarna. Det är en bra tid att fundera på vad som åstadkommit under det gångna året och planera nya trevliga sätt att ta itu med det egna arbetet!

En avkopplande juletid och Gott Nytt År!

Jaakko Korpisaari
ombud, Akavas Specialorganisationer

Oförtrutet arbete mot permitteringar

Organisationernas arbete för att motverka permitteringar har gett resultat. År 2012 har bara en kommun permitterat sina anställda. Nu är utsikterna dystrare igen.

När 1990-talets depression drabbade den offentliga sektorn blev det aktuellt med permitteringar i många kommuner. Permitteringar användes i stor utsträckning som ett sätt att sköta ekonomin under depressionsåret 1993. Då berördes över 21 % av kommunernas anställda av permitteringar.

Följande stora permitteringsår kom 1993, då 5,5 % av de kommunalanställda var permitterade. Då genomfördes permitteringar i 46 kommuner.

Permitteringar sparar endast småpengar

In på det nya millenniet användes permitteringar fortfarande som ett sätt att sköta ekonomin, trots att det upprepade gånger visade sig vara ett extremt dåligt sätt att åstadkomma besparingar. År 2009 använde 20 kommuner permitteringar och följande år 15.

Åren 2011 och 2012 har endast två kommuner använt sig av permitteringar – Juankoski 2011 och Salo 2012. Intervjun med Juankoskis förvaltningsdirektör i Turun Sanomat tycks tråkigt nog inte ha nått ända fram till Salo. Juankoskis förvaltningsdirektör konstaterade i tidningen att man inte borde ha genomfört permitteringarna, eftersom besparingarna var obefintliga och de anställda drabbades mycket hårt.

Undervisningssektorns fackorganisation OAJ har tillsammans med FOSU gått in för att göra allt som bara är möjligt för att permitteringar inte ska användas för att skära ner på personalutgifterna. Följande viktiga beslut med tanke på permitteringar kommer att gälla permitteringarna kring påsken i Lempäälä, beträffande vilka talan har väckts i arbetsdomstolen. Kärande är FOSU och de andra huvudavtalsorganisationerna. Organisationerna anser inte att sådana permitteringar är rimliga eller avtalsenliga där man spekulerar med att skära ner på arbetet och lönen under skollov.

Påverkan på beslutsfattarna har också gett resultat, vilket man kan sluta sig till av de tidigare nämnda siffrorna. OAJ har tillsammans med FOSU ordnat informationsmöten och möten med beslutsfattarna i kommuner som hotat med permitteringar. Till följd av dem beslöt t.ex. 2010 14 kommuner efter samarbetsförfarandet att inte permittera sina anställda. Man kan alltså säga att utan organisationernas aktiva åtgärder skulle antalet permitteringar ha varit dubbelt större.

Också samarbetet inom FOSUs lokala arbetsgrupp har varit en hörnsten för att förhindra permitteringar. Den lokala arbetsgruppen består av företrädare för OAJ, Akavas Specialorganisationer, Läkarförbundet, Talentia samt FOSUs kansli och man har samlat ungefär en gång i månaden. Trots att den lokala arbetsgruppen också utvärderar och behandlar lokala avtal, så har det största arbetsfältet de senaste åren bestått i att sköta nedskärningar i personalutgifterna.

Nedskärningstrycket ökar

Den nuvarande ekonomiska situationen och de nedskärningar i personalutgifter som hänför sig till den är mycket oroväckande. Statens åtgärder – bl.a. nedskärningarna av kommunernas statsandelar – kommer att ställa kommunerna inför stora utmaningar när det gäller att

ordna servicen. Nedskärningarna i personalutgifterna har i tilltagande grad också börjat omfatta uppsägningar och omvandlingar till deltidanställning.

Det verkar alltså som om såväl organisationerna som FOSU har fullt upp med att förhindra och minimera nedskärningarna. Betydelsen av samarbete på alla potentiella nivåer framhävs för att försämringar som riktar sig mot de anställda ska kunna förhindras.

Jag tror ändå att hårt arbete också ger resultat. Förbunden och organisationerna finns till för att de kan förbättra och trygga sina medlemmars rättigheter. ■

Jarmo Niskanen
utvecklingschef, OAJ
ordförande för FOSUs lokala arbetsgrupp

Ingen sparad ledighet!

■ kommunerna har de anställda också uppmuntrats att ta ut frivillig s.k. sparad ledighet. Sparad ledighet blev i början av 90-talet ett sätt för arbetsgivaren att sänka lönerna, eftersom ledigheten inte tillnärmelsevis alltid var motiverad.

År 1995 fattade dåvarande Akava OS, nuvarande Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU, beslut om att man inte ger tillstånd till lokala sparavtal. Detta beslut gäller fortfarande ■

FOSUs Olli Luukkainen: Kommunernas och statens anställda går inte med på att betala de ekonomiska problemen

Olli Luukkainen, ordförande för Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns anställda FOSU, varnar för försöken att lappa ihop hållbarhetsunderskottet inom den offentliga ekonomin genom att

betala underlöner inom den offentliga sektorn.

– I själva verket behöver den offentliga sektorn löneprogram som skulle krympa löneskillnaden mellan den och den privata sektorn samt höja lönenivån för dem som arbetar med ledande och expertuppgifter inom den offentliga sektorn, föreslår Luukkainen.

– Den lönar sig för arbetsgivarna inom den offentliga sektorn att stärka sin arbetsgivarbild, eftersom konkurrensen om kompetent arbetskraft ökar i takt med att gruppen av personer

i arbetsför ålder som går i pension växer. Lönerna inom den offentliga sektorn är låga i förhållande till svårighetsgraden hos uppgifterna för anställda med utbildning.

– Arbetsbördan har vuxit och arbetet blivit mera krävande inom den offentliga sektorns ledande och expertuppgifter bl.a. till följd av personalminskningar och organisationsförändringar. Av denna orsak måste också lönenivån höjas.

– Servicearbete som utförs i kommunerna gynnar alla medborgare. Fungerande service skapar en grund för både medborgarnas välfärd och framgångsrik företagsverksamhet. Den privata och den offentliga sektorn behöver varandra, så man bör inte försöka uppmuntra till något motsatsförhållande.

Luukkainen talade på FOSUs höstförbundskongress i slutet av november. ■

Allmän förhöjning och lokalt avtalad pott 1.2.2012

Den sista löneförhöjningen under den pågående AKTA-avtalsperioden betalas i början av februari 2013. Löneförhöjningen omfattar en allmän förhöjning på 1,46 % och en justeringspott som avtalas lokalt.

Förtroendemannen förhandlar

FOSUs förtroendemän förhandlar på arbetsplatserna med arbetsgivaren om hur den lokala justeringspotten ska användas. Förhöjningen kan användas för att justera de uppgiftsrelaterade lönerna eller betala personliga tillägg. Förhöjningar av de uppgiftsrelaterade lönerna bestäms på grundval av systemet för bedömning av uppgifternas svårighetsgrad.

Om man inte når enighet om saken beslutar arbetsgivaren hur justeringspotten ska användas till uppgiftsrelaterade löner och personliga tillägg eller motsvarande förhöjningar.

Enligt avtalet ska denna löneförhöjning i första hand användas till att

- utveckla de lokala lönesystemen
- rätta till lokala missförhållanden i lönerna
- stödja resultatfrämjande åtgärder
- stöda omorganiseringar av uppgifterna.

Samtidigt ska man se till att lönen till anställda i ledande och chefsposition och andra som står utanför lönesätt-

ningen står i rätt proportion till deras underlydandes eller liknande gruppers lön. Största delen av medlemmarna i FOSUs medlemsförbund arbetar i sådana uppgifter.

Enligt FOSUs anvisning vore det ändamålsenligt att rikta justeringspotten till förhöjningar av de uppgiftsrelaterade lönerna.

Löneguide till stöd för förhandlingarna

Den löneguide som Kommunarbetsgivarna KT och huvudavtalsorganisationerna utarbetat tillsammans håller på att färdigställas och den skickas till förtroendemännen i början av 2013. Förtroendemännen kan använda guiden som stöd under de lokala förhandlingarna.

Lönejusteringarna betalas senast 1 maj

De justerade lönerna, arvoden och tilläggen betalas senast inom två månader efter att justeringarna trätt i kraft. I stora kommuner och samkommuner där man av redovisningstekniska orsaker inte kan följa den tidtabellen, får potterna betalas senast inom tre månader. ■

Allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet AKTA samt Tekniska avtalet TS

Avtalstid 1.1.2012 – 28.2.2014

Löneförhöjning 1.2.2013

- Allmän förhöjning 1,46 %
 - Lokal justeringspott 0,6 %.
- Lokala förhandlingar förs om inriktningen.

Ta kontakt med förtroendemannen!

Ta kontakt med FOSUs förtroendemän på din arbetsplats, om

- din lön inte motsvarar dina uppgifter
- lönen för din yrkesgrupp släpar efter.

Inför förhandlingarna om justeringspotten våren 2013 behöver FOSUs förtroendemän information om medlemmarnas löneproblem.

Aktuellt inom tekniska sektorn

Det händer igen på arbetsmarknaden. Finlands Näringsliv fick en ny herre på täppan när f.d. näringsminister Jyrki Häkämies övertog posten som VD. Tidigare har också Teknologiindustrin rf höjt sin profil, och har redan hunnit begrava möjligheten till en helhetsupp-
görrelse under den kommande förhandlingsrundan.

Trots att vi fortfarande har god tid på oss innan det nuvarande avtalet går ut, kan man redan nu se att följande förhandlingsrunda blir besvärlig. Sannolikt följer den offentliga sektorn åter försiktigt i spåren på den privata sektorns vägvisare, dvs. teknologiindustrin.

Förhandlingssektorn för offentliga sektorns anställda FOSU har i god tid vidtagit åtgärder för att kartlägga de framtida målen. Det är en lättnad att arbetsgivar- och arbetstagarförbunden redan under TS-avtalets giltighetstid har uttryckt i stort sett likadana åsikter om behovet av att utveckla TS-avtalet. Detta goda samarbete överskuggas dock av att TS i allt högre grad går i AKTA-huvudbordets ledband. På samma sätt som man på den offentliga sidan följer EK:s linje, följer man vid TS-bordet på arbetsgivarsidan AKTA-linje framom faktiska egna beslut.

En sak torde vi ända vara eniga om. För alla avtalsparter är det förnuftigt att göra TS-avtalet ännu tydligare och "folkligare". Så att alla som måste tillämpa avtalet förstår innehållet utan större svårigheter och kan tillämpa det korrekt.

Tidigare har avtalsförhandlingarna skötts av Anja Helin från TEK, Arja Varis från MCF och Suvi Liikkanen från LAL. Anja Helin ingår inte längre i vår förhandlingsstyrka och undertecknad träder i hennes ställe. Helt utan erfarenhet av dessa kretsar är jag inte eftersom jag för några år sedan, när diskussionen kretsade kring "TEHY-protokollet", fick bekanta mig med förhandlingsfigurerna, så jag känner i sig till förhandlingsparterna och utmaningarna.

Stort tack till Anja Helin för det viktiga arbete hon utfört på det tekniska avtalsområdet! ■

Jag tillönskar alla en trevlig väntan på julen!

Kai-Tapani Wahlberg

Ombud

Teknikens Akademikerförbund TEK rf

Ket kommunala tjänste- och kollektivavtalet för teknisk personal (TS-12) går ut 28.2.2014. Avtalet berör sammanlagt ca 1 500 medlemmar inom FOSU, av vilka drygt 1 000 inom TEK, ca 300 inom MCF och ca 150 inom LAL.

Ansvarig redaktör: Akavas Specialorganisationer, Jaakko Korpisaari, tfn 0201 235 363, jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi

Kommunteamets redaktion:

Akavas Specialorganisationers kommunikation

Utkommer 2012: februari, maj, oktober, december

Adressändringar: Medlemsförbundet

FÖRBUNDENS OMBUD FÖR DEN KOMMUNALA SEKTORN

Agronomförbundet

Mari Raininko, ombud,
tfn (09) 2511 1642
mari.rainiko@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavas Specialorganisationer

Jaakko Korpisaari, ombud,
tfn 0201 235 363
jaakko.korpisaari@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Driftingenjörsförbundet i Finland rf DIFF

Kristina Morberg, tf. verksamhetsledare,
tfn (09) 4767 717 växel
kristina.morberg@diff.fi
www.diff.fi

Akademiska Naturvetarförbundet LAL

Kirsi-Marja Valariutta, ombud
tfn (09) 2511 1663
kirsi-marja.valariutta@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Forstmästareförbundet

Tapio Hankala, verksamhetsledare,
tfn (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Finlands Arkitektförbund SAFA

Tapani Wahlberg, ombud,
tfn (09) 2291 2208
tapani.wahlberg@tek.fi
www.safa.fi

Finlands Ekonomförbund SEFE

Tuomas Viskari, ombud,
tfn 0201 299 252
tuomas.viskari@sefe.fi
www.sefe.fi

Finlands Juristförbund

Tarja Niemelä, förhandlingschef
tfn (09) 8561 0346
tarja.niemela@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Teknikens Akademikerförbund TEK

Tapani Wahlberg, ombud,
tfn (09) 2291 2208
tapani.wahlberg@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Katariina Tirri-Nuotto,
jurist för anställningsförhållanden
tfn 020 155 8810
katariina.tirri-nuotto@tral.fi
www.tral.fi

Högskoleutbildade samhällsvetare

Arja Laine, ombud, tfn 010 231 0355
arja.yhteiskunta-ala.fi
www.yhteiskunta-ala.fi

Miljöspecialisternas centralförbund MCF

Arja Varis, intressebevakningschef,
tfn (09) 6226 8510
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi